

Uchwała Nr 43/2021
Komitetu Stabilności Finansowej
z dnia 18 stycznia 2021 r.
w sprawie rekomendacji dotyczących obniżenia obciążeń związanych z finansowaniem
funduszu gwarancyjnego banków

Na podstawie art. 5 pkt 1 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 483 oraz z 2020 r. poz. 695) uchwała się, co następuje:

§ 1. Komitet Stabilności Finansowej, zwany dalej „Komitetem”, rekomenduje Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu podjęcie działań w celu ustalenia w 2021 r. składek na fundusz gwarancyjny banków, o których mowa w art. 286 ust. 2 ustawy 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 842), zwanej dalej „ustawą o BFG”, na poziomie niższym w stosunku do składek ustalonych w 2020 r.

§ 2. 1. Komitet rekomenduje Ministrowi Finansów podjęcie działań w celu przedłużenia terminu osiągnięcia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach, o którym mowa w art. 287 ust. 3 pkt 2 ustawy o BFG.

2. Rekomendowany termin osiągnięcia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach to 31 grudnia 2034 r.

§ 3. Uchwała zostanie zamieszczona na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Stabilności Finansowej
/-/ Adam Glapiński

Uzasadnienie

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 483 oraz z 2020 r. poz. 695) Komitet Stabilności Finansowej, zwany dalej „Komitetem”, może wydać właściwym podmiotom rekomendację, w której wskaże konieczność podjęcia przez te podmioty działań służących ograniczeniu ryzyka systemowego.

Szok spowodowany pandemią COVID-19 przyczynił się do znacznego spadku wyników finansowych banków w Polsce, przede wszystkim przez konieczność tworzenia zwiększonych odpisów na ryzyko kredytowe. Zysk sektora bankowego w okresie styczeń-listopad 2020 r.¹ był o prawie połowę niższy niż rok wcześniej. Znalazło to odzwierciedlenie w obniżeniu annualizowanego wskaźnika zyskowności aktywów (ROA) do 0,33% z 0,69% na koniec listopada 2019 r. Spadek wyników finansowych objął zdecydowaną większość podmiotów sektora bankowego. Szok pogłębił także istniejące wcześniej słabości sektora bankowego – przede wszystkim dodatkowo pogorszył sytuację niektórych banków o niskim wyposażeniu kapitałowym i niskiej dochodowości. Zwiększyła się liczba podmiotów o ujemnej zyskowności i ich udział w aktywach sektora.

Niepewność związana z opóźnionymi skutkami pierwszej fali pandemii i rozwojem drugiej, ewentualnie trzeciej fali, pozostaje wysoka. Główne ryzyko dla banków związane z pandemią COVID-19 to ryzyko dalszego silnego wzrostu strat kredytowych związanego z pogorszeniem zdolności kredytobiorców do obsługi zadłużenia. Analizy NBP² wskazują, że spadek zysku sektora bankowego w 2021 r. będzie jeszcze głębszy, a znaczna część banków może ponieść stratę. Jeżeli przebieg pandemii będzie ostrzejszy niż wynika to z obecnych przewidywań, straty banków związane z ryzykiem kredytowym mogą być znaczne.

Obecna i przewidywana w najbliższym czasie obniżona zyskowność sektora bankowego ogranicza zdolność banków do dalszego wzmacniania bazy kapitałowej (zarówno z zatrzymanych zysków, jak też ze źródeł zewnętrznych) i pozyskiwania finansowania zewnętrznego w formie długu (w tym również zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji). Negatywne konsekwencje obniżenia zyskowności o charakterze cyklicznym mogłyby być złagodzone przez czasowe ograniczenie obciążeń zewnętrznych nakładanych na banki.

Do zewnętrznych obciążeń banków zaliczają się między innymi składki wpłacane na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, w tym na fundusz gwarancyjny banków. W art. 287 ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 842), zwanej dalej „ustawą o BFG”, przewiduje się – zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy Parlamentu

---

¹ Dane dostępne na dzień wydania rekomendacji.

² Raport o stabilności systemu finansowego. Ocena skutków pandemii COVID-19, grudzień 2020, <https://www.nbp.pl/systemfinansowy/rsf122020.pdf>

Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 149), zwanej dalej „dyrektywą DGS”, obowiązek utrzymywania minimalnego poziomu środków finansowych systemu gwarantowania depozytów na poziomie 0,8% środków gwarantowanych w bankach i oddziałach banków zagranicznych objętych obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów. W Polsce wielkość ta została już osiągnięta. Dodatkowo w art. 287 ust. 2 ustawy o BFG ustalono docelową wysokość środków systemu gwarantowania depozytów w bankach na poziomie 2,6% kwoty środków gwarantowanych w bankach i oddziałach banków zagranicznych objętych obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów. Jest to poziom krajowy, niewynikający z przepisów dyrektywy DGS, który ma zostać osiągnięty do dnia 3 lipca 2030 r. (art. 287 ust. 3 pkt 2 ustawy o BFG). Na podstawie art. 287 ust. 10 ustawy o BFG minister właściwy do spraw instytucji finansowych może, w drodze rozporządzenia, przedłużyć termin osiągnięcia docelowego poziomu środków systemu gwarantowania depozytów w bankach, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, uwzględniając poziom środków systemu gwarantowania depozytów w bankach, fazę cyklu koniunkturalnego oraz sytuację finansową banków i oddziałów banków zagranicznych objętych obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów.

Obowiązujące przepisy ustawowe wskazują na potrzebę uwzględnienia sytuacji w systemie bankowym przy ustalaniu składek wpłacanych na fundusz gwarancyjny banków (art. 287 ust. 7 ustawy o BFG). Jednakże należy mieć na względzie, że łączne kwoty składek określone przez Radę Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na początku każdego roku muszą jednocześnie zapewnić dojście do docelowej wysokości funduszu we wskazanym ustawowo terminie. Ogranicza to istotnie możliwość zmniejszenia obciążeń banków związanych z wpłatami na fundusz gwarancyjny banków, bez ich istotnego wzrostu w kolejnych latach do osiągnięcia poziomu docelowego funduszu.

W ocenie Komitetu rekomendowane Ministrowi Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej przedłużenie do dnia 31 grudnia 2034 r. terminu na osiągnięcie poziomu docelowego środków systemu gwarantowania depozytów w bankach stworzy możliwość okresowego obniżenia obciążeń banków z tytułu składek na fundusz gwarancyjny banków, co jest szczególnie istotne w kontekście tegorocznych i przewidywanych w najbliższej przyszłości skutków pandemii COVID-19 dla sytuacji finansowej banków.